

Opgroeien

Afdeling Voorzieningenbeleid
Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL
T 02 533 14 64
jeugdhulp.be

T.a.v. de jeugdhulpaanbieders en de diensten voor
pleegzorg

Uw bericht van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlagen
Vragen naar/e-mail		Opgroeien/jeugdhulp Telefoonnummer	datum
corona@opgroeien.be		02 533 14 64	25/03/2020

Coronavirus: update richtlijnen en de toepassing van de maatregelen

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

De voorbije dagen ontvingen we verschillende vragen over de richtlijnen van 18 maart 2020.

We vinden het belangrijk te benadrukken dat deze richtlijnen een concretisering zijn voor de jeugdhulp van de maatregelen die de Nationale Veiligheidsraad nam op 17 maart om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan.

Het vormt een gigantische uitdaging om een evenwicht te vinden tussen het algemeen belang van de volksgezondheid en het installeren van veiligheid voor onze kinderen en jongeren. We geloven dat dit evenwicht gevonden kan worden, en dat elke schakel in de samenleving hierin een waardevolle rol kan opnemen.

We willen vooral in crisissituaties of situaties waar de integriteit van minderjarigen in het gedrang is, onze richtlijnen voor de jeugdhulpaanbieders verder verfijnen en concretiseren.

Voor wat **de mobiele en ambulante hulpverlening** betreft, stellen we in overleg met onze experts een getrappt systeem voor:

1. We herhalen en benadrukken de stelregel dat jeugdhulpvoorzieningen geen face-to-face contacten en huisbezoeken organiseren, maar dat ze via alternatieve communicatiemiddelen (telefoon, skype, messenger, ...) wel contact houden met de

minderjarigen en de gezinnen, en hen zowel actief (contact houden en op afstand begeleiden) als passief (aanspreekbaar zijn, ook in crisissituaties) ondersteunen.

2. We nuanceren deze stelregel in acute crisissituaties waar de integriteit van de minderjarige in gevaar is, en waar de gekende alternatieven geen afdoende antwoord kunnen bieden. In dergelijke situaties gaan we er van uit dat de voorzieningen toch rechtstreekse cliëntcontacten plaats laten vinden.
 - a. We geven er hier de voorkeur aan dat zoveel mogelijk cliëntgesprekken plaatsvinden op de dienst of in de voorziening. Op die manier kunnen handhygiëne en het principe van social distancing beter gerespecteerd worden. Gesprekken kunnen enkel op de dienst plaatsvinden wanneer er vermeden kan worden dat de bezoeker contacten met anderen in de voorziening of andere bezoekers zou hebben, en in ruimtes die enkel voor bezoeken gebruikt worden. Frequent en grondig poetsen van de ruimtes blijft uiteraard ook belangrijk.
 - b. Indien een contact op de dienst of in de voorziening niet kan, kan een huisbezoek enkel plaatsvinden wanneer er niemand ziek is in het gezin en mits strikte handhygiëne en het houden van voldoende sociale afstand.

Ook de eigen dienstverlening van Opgroeien (Ondersteuningscentra en Sociale Diensten Jeugdrechtbank bv.) ent zich op deze instructie.

We hebben deze aanpassing ook afgestemd met de andere intersectorale partners binnen de jeugdhulp. Voor meer informatie hieromtrent verwijzen we graag naar de website www.jeugdhulp.be/actua.

3. We herhalen de stelregel dat groepsmomenten waarbij verschillende gezinnen samengebracht worden uitgesloten blijven.
4. T.a.v. de CKG voorzieningen verduidelijken we de stelregel inzake de ambulante dagopvang:
 - a. We herhalen dat de ambulante dagopvang in principe wordt stopgezet om verspreiding van het virus tegen te gaan.
 - b. Ambulante dagopvang kan enkel nog ingezet worden wanneer de dagopvang noodzakelijk is om de acute veiligheid van de kinderen te waarborgen.
 - c. Begeleidende contacten met de gezinscontext mogen niet meer face-to-face gebeuren op de locatie van de dagopvang, tenzij mits inachtneming van de regels, vermeld in 2.b.

Ten slotte willen we ook specifiek rond **pleegzorg** een aantal zaken verduidelijken. Ten eerste zijn de eerder verspreide maatregelen ook van toepassing op de diensten voor pleegzorg. Hierna inventariseren we een aantal veel voorkomende vragen en antwoorden:

1. Geen rechtstreekse cliëntcontacten en huisbezoeken meer organiseren. Wat betekent dit voor pleegzorg?

Voor pleegzorg heeft dit betrekking op alle mogelijke begeleidingscontacten op individueel niveau en in groep: contact met pleeggezin, gezin, pleegkind of -gast, bredere context (bv. ook andere hulpverlening), begeleide bezoeken, informatiesessies, participatiebijeenkomsten enz.

Diensten voor pleegzorg houden wel contacten met de betrokkenen, zowel actief (contact houden en op afstand begeleiden) als passief (aanspreekbaar zijn, ook in crisissituaties). Er kan daarbij ingezet worden op alternatieve communicatiemiddelen (telefoon, Skype, Messenger, ...). We verwachten dat personele middelen die vrijkomen, zowel begeleidende als ondersteunende functies, desgevallend ingezet worden om residentiële voorzieningen in de buurt te ondersteunen.

De verwachtingen die we hierboven stellen ten aanzien van het ambulante en mobiele aanbod, gelden uiteraard ook voor pleegzorg.

2. Bij pleegzorg zijn er voor pleegkinderen/-gasten in de meeste gevallen twee gezinssituaties waar het kind/gast (af en toe) verblijft. Hoe gaan we hiermee om?

We proberen maximaal circulatie van personen tegen te gaan. Dit betekent dat er inzake het verblijf van kinderen en gasten een stabiele keuze gemaakt moet worden die loopt tot en met 5 april, of in het pleeggezin of in het gezin thuis. We gaan er hierbij van uit dat er voorafgaandelijk afgestemd wordt met de relevante partners, zoals de gemandateerde voorziening, de sociale dienst en de jeugdrechter (indien betrokken). Voor pleegzorg zijn er verschillende opties:

- in het geval van perspectiefbiedende en -zoekende pleegzorg zal meestal gekozen worden voor het pleeggezin als stabiele opvangsituatie. Dit impliceert voorlopig geen bezoeken aan de ouders;
- in het geval van ondersteunende pleegzorg zal er doorgaans gekozen worden voor de ouders.

Specifieke elementen zoals draagkracht, veiligheid, fase van de begeleiding, dringende noodsituatie enz. kunnen bij de keuze in concrete casussen mee in overweging genomen worden. In die context kan het zinvol zijn om in bepaalde situaties bv. onderbroken ondersteunende pleegzorg te laten overgaan in ondersteunende pleegzorg van korte duur. Daarmee kan voorkomen worden dat de last in het natuurlijk milieu, door het wegvallen van de weekends in het pleeggezin, te groot wordt en te risicovol voor de kinderen.

3. Wat met de lopende voorbereidings- en screeningen van (kandidaat-)pleeggezinnen?

Groepsbijeenkomsten, individuele fysieke contacten zijn dus ook in dit kader niet mogelijk en moeten uitgesteld worden. Dit neemt niet weg dat ook hier gezocht kan worden naar alternatieve contactmogelijkheden. Uiteraard is het noodzakelijk dat alle beslissingen inzake screening gebaseerd blijven op een geobjectiveerde besluitvorming waarbij zeker ook een concreet zicht op de thuissituatie van de kandidaat noodzakelijk blijft.

Specifieke richtlijn voor netwerksituaties die vallen onder pleegzorgdecreet art. 14, par.3: Indien het gaat om nieuwe netwerksituaties, volgens de bepaling van art. 14, par.3, waar nog geen huisbezoek heeft plaatsgevonden, wordt de termijn gezien de situatie uitzonderlijk verschoven. Dit betekent dat de kostenvergoeding voor pleeggezinnen in die situaties, zonder attest, langer dan 6 weken uitbetaald kan worden.

4. Wat met (crisis)vragen voor opname in een pleeggezin die bij pleegzorg toekomen? Hoe omgaan met het gegeven dat er geen opnamestop is terwijl de mogelijkheden om nieuwe situaties te verkennen beperkt zijn?

Er wordt verwacht dat ook pleegzorg zich openstelt voor opnames ten gevolge van gerechtelijke beslissingen, maatschappelijke noodzaak en opnames van kinderen en jongeren in bijzonder onveilige situaties waar hun integriteit in het gedrang komt.

Zeker bij gekende pleeggezinnen die open staan voor een nieuwe begeleiding en de algemene hygiënische voorzorgen goed naleven, kan een nieuwe pleegzorgsituatie starten. Sowieso raden we aan om bij crisisvragen goed af te stemmen met het crisismeldpunt om ook daar te bekijken wat de oplossingen zijn die het bredere crisisnetwerk te bieden heeft.

In bepaalde situaties tonen professionals met een hulpverleningsachtergrond die op dit moment niet actief zijn, zich bereid om aan crisisopvang te doen. We merken dat ook aanmelders en andere stakeholders hun eigen netwerk aanspreken om tijdelijke opvang van kinderen te organiseren. Aangezien een toestroom van crisisvragen ook in de volgende weken te verwachten is, willen we zeker inspelen op deze opportuniteit. We willen dit doen vanuit het pleegzorgkader. We verwachten dan ook van de diensten voor pleegzorg dat ze zich hierop organiseren via een verkorte screeningsprocedure voor dergelijke kandidaat-pleegzorgers. De attestering die hierop volgt (attestering bijzondere opvang) is tijdelijk, voor de duur van de coronacrisis. Deze procedure wordt afgestemd tussen de diensten onderling.

5. Wat met gecombineerde opvang tussen pleegzorg en voorzieningen?

Ook in situaties van combinaties pleegzorg met residentiële opvang gaan we ervan uit dat er tot en met 5 april een stabiele verblijfplaats gekozen wordt. We vragen dat alle betrokkenen samen tot een gedeelde besluitvorming komen en de verantwoordelijkheid samen blijven dragen

voor een situatie. Indien ervoor gekozen wordt om een kind in het pleeggezin te laten verblijven, kan uiteraard afgesproken worden dat ook de voorziening de situatie (op afstand) mee opvolgt en begeleidt.

Via [jeugdhulp.be/actua](https://www.opgroeien.be/actua) kunnen jullie op de hoogte blijven van de meest recente updates.

Via <https://www.opgroeien.be/veelgestelde-vragen-coronavirus> vind je een FAQ die systematisch aangevuld wordt.

Vragen kunnen gesteld worden via corona@opgroeien.be.

We willen van de gelegenheid nogmaals gebruik maken om elke medewerker in een jeugdhulpvoorziening te danken voor hun bijzondere inspanningen en een grote engagement in deze moeilijke tijden.

Met vriendelijke groet,

Katrien Verhegge
Administrateur-generaal
Agentschap Opgroeien